

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 2014
Tarih: 16.05.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Coğrafyamızın en kadim dillerinden biri olan, Kürt dilinin geliştirilmesi ve özgürce ifade edilebilmesi için, üzerindeki baskı, yasaklama ve tüm engellerin kaldırılması ve bu konuda gerekli çalışmaların yapılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Prof. Dr Mahmut TOĞRUL

Gaziantep Milletvekili

GEREKÇE

Bütün toplumlarda kabul görüldüğü üzere dil insanın hayatında çok önemli bir yere sahiptir. İnsanlar kendisini dil aracılığıyla, tarihi birikimlerini geleceğe dil vasıtasıyla aktarmaktadır. Dil canlı bir varlıktır ve özgürce kullanıldığında gelişir ve nesiller boyu varlığını sürdürebilir. BM Çocuk Hakları Sözleşmesinde; çocuğun eğitim hakkı ve bu hakkın fırsat eşitliği temelinde gerçekleştirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Sözleşmeye göre çocuğun anne- babasına, kültürel kimliğine, dil ve değerlerine çocuğun yaşadığı ve ya geldiği menşe ülkenin ulusal değerlerine ve kendisinininkinden farklı uygarlıklara saygının geliştirilmesine olanak sağlanmalıdır.

UNESCO, bir dili yok olmaktan koruyabilmek için yapılabilecek en önemli şeyin insanların o dili konuşabilmesi ve çocuklarına öğretebilmesi için uygun koşulların yaratılması ile egemen ulus dilinin dışındaki halkların dillerini tanıyan ulusal politikaların ve anadili eğitimi destekleyen bir eğitim sisteminin olması gerektiğini belirtmektedir.

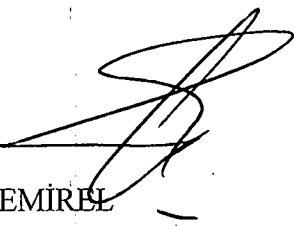
Çok kültürlü yapıyı zenginlik olarak kabul eden Avrupa ülkelerinde yaşayan azınlıklara kendi dillerini ve kültürlerini geliştirme imkânları sağlanmıştır. Bundan ötürü Avrupa ülkelerinin büyük bir çoğunluğu birden fazla dilde eğitim sağlamaktadır. Anayasanın 42. maddesine göre “Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez” denilmektedir. Öte yanda, Mezopotamya’nın yerleşik halkı olup zengin bir kültüre sahip olan Kürtler ve diğer halklar, Türkçeden başka eğitim ve öğrenim görülmesi yasaklanmıştır. Türkiye’nin resmi ideolojisi Kürt dilini yıllardır yok sayarak, kamusal alanlardan yasaklamıştır. AKP iktidarı, Kürtçe seçmeli ders uygulamasını getirmiş olması, anadil talebini ötelemek ve oyalamaktan daha ileriye gitmemiş ve uygulamanın gereğini yerine getirmemiştir.

Kürtler, yerleşik olarak dört devletin (Türkiye, İran, Irak ve Suriye) sınırları içinde yaşamaktadır. Söz konusu ülkelerin resmi dilleri ise Türkçe, Farsça ve Arapçadır. Arap ve Fars resmi otoriteleri, Kürtçenin varlığını ve kendi başına bir dil olduğunu kabul etmemektedirler. Öte yandan Türkiye Cumhuriyeti’nin mevcut yasaları ve idarecileri hala Kürtçenin varlığını ve kendi başına ayrı bir dil olduğunu kabullenememektedirler. Bu durum özellikle Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş yılları itibariyle yaygınlaşmış ve resmi görüş haline gelmiştir. Cumhuriyet’ten önce Kürtler, dilleri, kültürleri ve kimlikleriyle birçok kaynakta yazılmakta ve bilinmektedir. Örneğin Evliye Çelebi, Seyahatname’sinde Kürtçeden ve Kürtçenin

lehçelerinden söz etmektedir. “Kürtçenin zengin ve kadim bir dil olduğunu; Farsça, İbranice, ve Derice’den” ayrı olduğunu vurgulamaktadır.

Yıllardır anadilde eğitim alma hakkı talepleri ve talep uğrunda verilen büyük toplumsal mücadelelere rağmen bugüne kadar ülke yönetimini devir alan hiçbir iktidar tarafından bu talepler maalesef karşılanmamıştır. Devletin resmi ideoloji tezine göre; *“Anadili eğitim hakkını savunmak bölücülük yapmak olduğu gibi anadilde eğitim hakkının sağlanması ülkeyi bölmek ve ülke güvenliğini tehdit etmektedir”* denilmektedir. Bu teze inanan ve de inandırılan kesimler ise otobüste veya parkta Anadilinde konuşan yurttaşları linç etmektedirler. Şöyle ki, dünyanın hiçbir ülkesinde farklı dillerde eğitim yapılması, ülke güvenliği için tehdit olarak algılanmamıştır.

Ünlü Kürt dilbilimci Celadet Bedirhan tarafından ilk sayısı 15 Mayıs 1932'de çıkartılan Kürtçe dergisinin çıkarıldığı gün Kürt Dil Bayramı Haftası olarak kutlanmaktadır. Kürt halkının kendi varlığı ile eş anlamlı olarak gördüğü, ana dilini yaşatmak ve geliştirmek için bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını talep etmekteyiz.

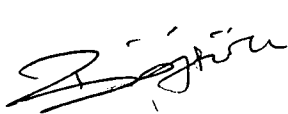
Çağlar DEMİREL
HDP Diyarbakır Milletvekili

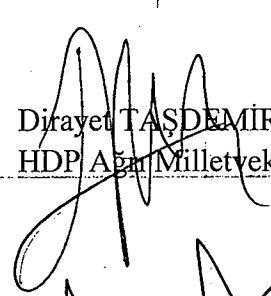
Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

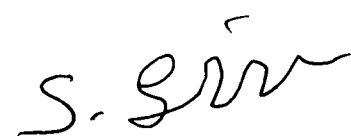
Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

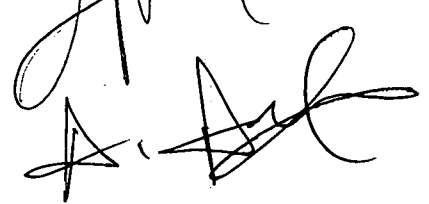
Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

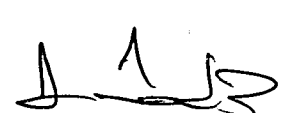
Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

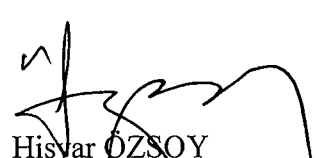
Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

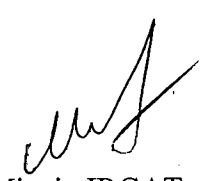
Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

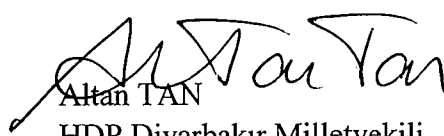
Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

Hişyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

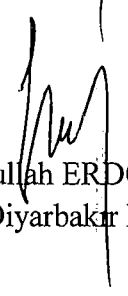
Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

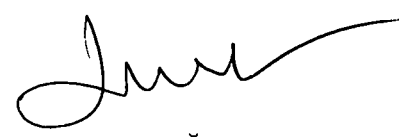
Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

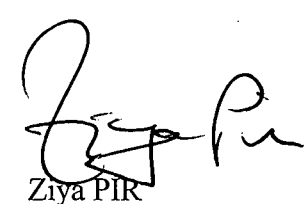
Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

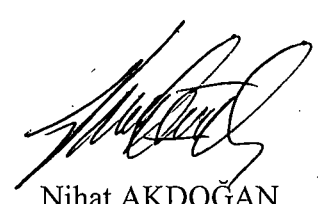
Nursel AYDOĞAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

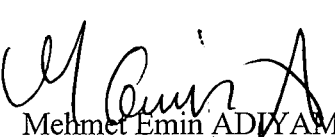
Sibel YİĞİTAKP
HDP Diyarbakır Milletvekili

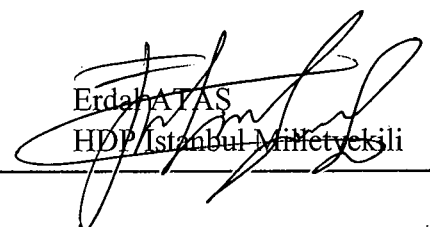
Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nihat AKDOĞAN
HDP Hakkari Milletvekili

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Erdal ATAS
HDP İstanbul Milletvekili